



גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא
למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

עלי מרפא
שער הגיליון
יון הונגרי
למעשה
בני היכלא

- בכל עת חדשות ונפלאות
- ותשלך אמת ארצה
- ציור לברכה
- הגיבור מתועד עם הבעל תפילה
- על לשון ועוד לשון
- התורה הזמנית:
- מתוקה שנת העובד
- שמירת הדיבור
- דע את כוחך
- אל תדחק את השעה
- חינוך מתוך חזמנות
- התבודדות נכון לפני אביו
- בקשת צרכה בשבת

דרכי נועם
רזא דשבת
בוכבי אור
עומק הפרשה
חנוך לנער
שאל בני
הלכה פסוקה

יש בכלל אמת?

כשמושה משליך את הלוחות והן מתנפצות לרסיסי רסיסים, גם מידת האמת מתרסקת ומתפצלת לאלף אלפי נקודות של אמת.

בעולם ולעבוד את ה', יש צורך להעדיף אותך שוב ושוב, מדי יום, על פני מידת האמת.

אמת מארץ תצמח

השני שנהג כך הוא משה רבינו. כאשר משה רבינו יורד מההר ואת פניו מקדם קול ענות של עגל

יש לכל אדם ולכל רגע נקודת אמת. ואתה יהודי צריך למצוא את האמת שלך, האמת של ה' במצב שלך.

זהב, הוא תופס את לוחות הברית מכתב אלוקים, ומשליך ארצה. הלוחות מתנפצות ואותיותיהן פורחות באוויר.

משה רבינו יורד לכאן עם תורה, אבל ברגעים אלה האמת הזו הנישאת על ידיו, מקטרגת על עם ישראל. הברירה היא אם כן בין הלוחות של ה' לבין העם של ה', בין האמת האלוקית ליהודי האנושי. השם יתברך העדיף את האפשרות השנייה, גם משה בוחר בה ומשליך מידי את האמת. הלוחות השניות הן בבחינת "אמת מארץ תצמח". זו תורה פשוטה יותר, האמת הזו צומחת מתוך החיים שלנו - האנשים שעבורם וויתרו לפחות פעמיים על מידת האמת (ע"פ ליקו"ה ריבית ה').

כשמושה רבינו משליך את לוחות האבן והן מתנפצות לרסיסי רסיסים, גם מידת האמת מתרסקת אל הקרקע ומתפצלת לאלף אלפי נקודות של אמת. יש לכל אדם ולכל רגע נקודת אמת, ואתה יהודי צריך למצוא את האמת שלך, האמת של השם במצב שלך.

בעיקר צריך אתה לזכור שאינך יודע כלום, הרי וויתרו עבורך על מידת האמת ועל לוחות ראשונות, ואיך תוכל לטעון שמרחיקים אותך. רק זאת תדע: אין ריחוק בעולם כלל, כי אם התורה והאמת רחוקים ממך, השם יתברך ישליך אותם למטה ויניח להם ליפול וליפול עד שייגיעו אליך אל מצבך, היכן שאתה. ורק כשהתורה והאמת יפגעו בקרקע שם הינך קבור, רק אז יניח להם השי"ת לצמוח שוב, מתוכך.

השורש ח.ד.ש. אהוב עלינו. יש ל'חדש' ניחוח מיוחד וטעם ענוג; בגד חדש, דירה חדשה, וכל דבר שבוהק בראשית משוך עליו. כולנו משתוקקים להתחדש, אלא שאיננו יודעים תמיד איך לעשות זאת. כולם מעוניינים להתחדש, אז מדוע חולף זמן רב כל כך בין התחדשות לרעותה? הסיבה קשורה הרבה פעמים במידת האמת.

לכל אדם אמיתות שונות ומשונות, חלקן הן השקר בהתגלמותו; אדם אומר לעצמו "שאיני אתחדש"! את מי בדיק אני מרמה? אני עייף וזקן, מיושן ומיושב. אין בי שום דבר מיוחד ואינני משכנע... הטענות נאמרות בשם האמת והן דוחות בבוז כל ניסיון התחדשות. בשם האמת אדם דוחה את עצמו מהשם יתברך, בשם האמת הוא מוותר על הנקודה שלו, על הנשמה שלו. בשם האמת הוא רודף את עצמו, ומקטרג על תפקודו ותפקידו בעולם.

ותשלך אמת ארצה

יחסיה המורכבים של מידת האמת עם האדם נעוצים בשורשים קדומים מאוד. במדרש מובא: בשעה שביקש השי"ת לברוא את האדם, קטרגה מידת האמת והמליצה שלא לברוא אותו מפני שהוא מלא שקרים. השליך הקב"ה את מידת האמת ארצה והעדיף את בריאת העולם שנאמר "ותשלך אמת ארצה". לאחר מכן הצמיח אותה מחדש מהארץ כדכתיב "אמת מארץ תצמח".

המדרש הזה מלמד לימוד גדול: האמת היא אמנם החומר היסודי ביותר ביקום, וחומרנו של הקדוש ברוך הוא אמת, יחד עם זאת, אין דבר מסוכן יותר ממידת האמת, בעטייה כמעט שלא נברא העולם. לפעמים, עם משפט אמיתי אחד עלולים לחרוץ את דינו של יום שלם למוות. רעיון אמיתי לגמרי עלול להפוך לחרב קטלנית ההורגת הזדמנויות נפלאות וקוטלת נפשות רבות.

במקרה כזה, כשהאמת מצהירה: "אני או הוא" - או אני או היהודי האדם הקטן המלא שקרים, הקדוש ברוך הוא מעדיף את היהודי הקטן ואת האמת משליך ארצה. ההעדפה הזו הצילה את קיומנו לפחות פעמיים, ומאז היא הפכה להיות העדפה קבועה. דע לך אדם שכדי לאפשר לך להתקיים כאן

עלי מרפא

רבי נתן מדבר אליך!

נפלאים מעשיך

ב"ה יום א' חשוון תקצ"ה:

אהובי בני חביבי, ברוך עושה חדשות בכל עת, ומי שמשיש לב יוכל לראות בכל יום ובכל עת חדשות ונפלאות הבורא יתברך שמו המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית, כי כמא נולדים בכל יום, וכמה דברים נפלאים מתחדשים בכל יום, קצתם אנו רואים בעינינו, והרבה נעלמים מאתנו, והרבה נעשים בערות אחרות, והשם יתברך עושה נפלאות גדולות לבדו בכל עת, והכל למען שמו יתברך. לגלות שמו ואלקוהו לכל באי עולם, למען ספר שמו בכל הארץ. מה אמר לך בני חביבי ידי נמשי ולבבי, כל מה שעבר בחדש הזה לסי מעוט תמיסת דעתנו, כי היה ראש השנה ועשרת ימי השופר ויום כפורים וארבעה ימים שבין יום כפורים לסוכות וסוכות והושענא רבא ושמיני עצרת ושמיחת תורה והימים שאחריהם כי הוא ירח האיתנים שאיתן חזק במצות הרבה, וזהו בכלל יסודאל עם קדוש, אבל מה שנגעשה אצל כל אחד בפרט אצלנו בחדש הקדוש והנורא הזה, אי אפשר לשער ולבאר, ... בכל פעם נדמה שעקשני אי אפשר לשמוח ולא לדבר שום דבר כלל, ואף על פי כן חסדו גבר עלינו ואמת ה' לעולם, וזכינו לדבר הרבה נפלאות חדשים תורה המחיים נפשות לנצח.

חק ולא יעבור

יום	יום לחודש	לוקטיוס מוהר"ן קמא	לוקטיוס הלכות ח"ה	משנה ברוחה ח"ה	דף הומי ובחיים
שבת	כו	מה	ר	פר	לד
א	כו	מד	רא	פה	לה
ב	כז	מה	רב	פה	לו
ג	כז	מה	רג	פו	לז
ד	ל	מו	רד	פו	לח
ה	א	מו	רה	פו	לט
ו	ב	מו	רו	פו	מ

עיון התורה הזמנית ליקוטי מוהר"ן ודא תורה ס"א - ח"ב תורה ה'

ציור לברכה

רבי נתן מביא בשם השל"ה הק' 'אין רגע בלא פגע'. והיה מוהרנ"ת רגיל להוסיף שכמו כן צריך לקיים 'אין רגע בלא פגע' בלא תפילה, מלשון 'ויפגע במקום'.

השי"ת הרי עוזר ועושה עמנו חסדים גדולים, צריך לראות לא להיות כפוי טובה, הוא עושה לך כאלה חסדים, תן לו גם משהו..

יש לשון בפרקי אבות 'הרוצה ללוות יבא וילווה', אתה רוצה ללוות? אני אלווה לך, אבל מה, 'הגבאים מחזירין תדיר בכל יום', משלמים, מחזירים, צריך להחזיר את זה! הלוו לך? אז תחזיר!

ה' יעזור שלא נתעקש, רק נשלם ונחזיר את ההלוואות.

תחטפו! תחטפו! תחטפו! עוד פרק תהלים, עוד משנה במשניות, עוד דיבור להשי"ת, תחטפו!

כל זה מתווסף על הבגד שאתה מכין לך לעוה"ב. כל דבר שאתה עושה, משהו, מכניסים את זה שם לתוך הבגד שלך.

שם לא לוקחים כלום מאף אחד, שם למעלה, נמצאים אנשים כשרים. שם יושב 'רואה חשבון' טוב.

משל למה הדבר דומה, בבית המקדש בזמן שלמה המלך היה עץ של זהב ליד ההיכל, וכל אחד שהיה תורם קצת זהב, היו מניחים את זה על הענפים.

כך זה גם לגבינו. מה שיש לך, תזרוק פנימה, וזה כבר נמצא שם, ומתווסף מיד לבגד שלך! - -

האדם צריך לצרף את האותיות בעצמו, כי מלמעלה - אומר רבינו בתורה ל"ו - יורד אור, אבל האור אינו מצויר.

נותנים לפעמים לאדם כח זכרון, צריך הוא להשתדל לצייר את הזכרון שיזכור את התכלית. או למשל נותנים לאדם כח טוב של כתיבה או של דיבור, נותנים לו כוחות ודברים, אבל על מה לצל את הכוחות? זה אתה צריך כבר לצייר לבד!

את זה צריך לדבר לפני השי"ת: 'רבונו של עולם, נתתי לי את הכל, יש לי פה, עיניים, אזניים, יש לי הכל, תעזור לי שאשתדל לצייר את הכל לטובה'.

נצור לשונך הלכות לשון הרע

עצה חשובה להנצל מאיסור לשון הרע ורכילות, היא לקיים מצות עשה 'בצדק תשפוט עמיתך', לדון את האדם לכף זכות במחשבתו, כי מי שרגיל לדון את האדם לכף זכות במחשבתו, לא יספר מעשי חבריו לגנותו, כיון שלא חשב המעשה למעשה רע..

יסוד לימוד זכות לחפש במחשבתו איך נדמה לחוטא שמה שהוא עשה אינו נגד רצון השי"ת, דהיינו ששכח את האיסור, או שלא ידע חומרתו, ונדמה לו שזו רק מדת חסידות וכדו'. או שטעה במציאות והחליף חפץ מותר בחפץ אסור.

אבל חיפוש הסיבות שגורמו לו לחטוא, כגון שיצרו התגבר עליו, זו איננה לימוד זכות כלל, כי זה כל עבודת האדם להתגבר על יצרו.

כלל גדול בענין לימוד זכות, הוא שמעמידים את האדם על חזקת כשרות, שמניחים הנחה פשוטה שאדם השומר תורה ומצוות לא יעבור על רצון השי"ת במזיד, כמו שאנחנו בטוחים שצדיק כמו החפץ חיים, לא יעשה כן. (קיצור הל' לשה"ר פ"ה סעיף אב)

על ידי שלום -

באים בשורות טובות:

(ספר המידות, שלום ה')

הבעל תפילה מכיר את הגיבור

בשביל לקרב, אלא שהכל תלוי כפי האופן בו האדם מקבל את הדין, כי יכול האדם להפוך את הדין קדוש לדין טמא, על ידי שנחלש ונעצב ונופל בדעתו מוהדין, במקום להבין את התכלית של הדין שכל עיקרו בשביל להכניעו ולקרב.

ולכן בכל פעם שמתגבר איזה דין, יש לראות להמתיק את הדין בשני שלבים, דבר ראשון להמתיק את הדין עצמו שלא יהיה דין טמא אלא דין קדוש, כלומר להסתכל על הדין באופן נכון שהוא רק בשביל לקרב, ורק אחר שהומתק הדין הזה להיות דין קדוש, אפשר להמתיק לגמרי שיהיה כולו רחמים וחסד ללא שום התלבשות של דין.

ג] וממשיך רביז"ל ואומר שהסימן שידע האדם האם הוא בתוך מציאות של דין טמא או דין קדוש הוא: 'ביטול תפילה', כלומר, אם הוא מתפלל ומבקש מה' על הדין, הרי זה סימן שהוא במציאות של דין קדוש, והיינו שהדין בשביל לקרב.

וזה שאמר הבעל תפילה שאם הגיבור הוא אותו הגיבור של המלך, אזי 'יש לי הכירות עמו', כלומר, אין לכם מה לפחד, כי הכוונה בשביל להתקרב, שהרי אני הבעל תפילה, ואם יש תפילה אז הוא 'דין קדוש'.

א] רביז"ל מספר על הגיבור שהלך וכבש מדינות, ולא היה רוצה כלום, רק הכנעה. ובני המדינה של העשירות מאוד פחדו מאותו גיבור, וכשהם תפסו את הבעל תפילה אמר להם הבעל תפילה, שהוא היה אצל מלך אחד שהיה לו גיבור, ואם הגיבור זה אותו גיבור שהיה אצל המלך, אזי אין להם מה לפחד כי יש לו היכרות עמו.

כי מידת הדין אינה חפצה להעניש ולייסר ח"ו, כי היא רוצה רק שה' יהיה למלך על כל הארץ, ולשם כך היא מתגברת במידת הדין בשביל שבני עולם יכנעו להשם יתברך. ובני אדם שומעים על מידת הדין ותיכף מפחדים, אבל הבעל תפילה אומר להם שאם זה הגיבור הזה שהיה אצל אותו מלך, אזי יש לו הכירות עמו.

ב] כי רביז"ל אומר (ליקו"מ סי' ע"ד) שיש שני מיני דינים, יש דין קדוש ויש דין טמא. דין קדוש היינו דין שתכליתו לקרב בני אדם להשם יתברך, כי ההתרחקות הוא לצורך ההתקרבות, ותמיד שיש דין הוא רק בשביל שכתוצאה מזה יתקרב האדם יותר להשם יתברך. אבל יש דין טמא שהוא דין שאין תכליתו בשביל התקרבות, אלא כולו התרחקות.

אבל צריך לדעת שאין מושג אמיתי של 'דין טמא', כי בוודאי כל דין תכליתו רק

הליכות

שיחות ומנהגים

שבת בראשית

פנ' שבת למאמר 'בראשית' ו'הרב רבי נתן ז"ל לא היה אז אצל רבנו ז"ל; ואחר שמתחיל תורה תכף באסור חג שיהיה אז ביום רביעי פ'רש'ת בראשית, בא הרב רבי נתן אצל רבנו ז"ל ושמע מהחברים הענינים הנ"ל ש'אמרו ב'ין יום הפסחים לסוכות, וכתבם על הספר. ואחר כך פלילה הש"ך ליום חמישי הביא רבנו ז"ל כתיבת המאמר ש'בסימן ס"ו הנ"ל, ולקח רבנו הפתח ופנ' ב'ין א'ז היטב, והיה נכר ש'היה טרוד בצער גדול, ונעניו היו מלאים דמעות קדושים, ולא נודע אז כלל מה ענין הצער ש'לו:

אחר כך בשבוע ש'אחר שבת בראשית נודע לנו מ'צרתן של ישראל, ש'נסתלק הצדיק הגדול הנ"ל, אז היינו מבינים למ'כרע ש'רבנו ז"ל ג'לה ב'התורה הנ"ל, כי זאת התורה מ'דברת מהעלמ'ת הפ'אר וכו', ו'הצדיק הנ"ל היה נ'קרא פ'י רבנו ז"ל 'פ'אר של ישראל, ב'חיתת תפלין, מ'באר ב'מקום אחר, וכן היה מ'ק'אל בפומיה לקרות הצדיק הנ"ל 'פ'אר, ו'תגלה לנו בחוש ש'רבנו ז"ל ב'תורתו על התפלות הצדיק הקדוש הנ"ל, ו'על זה נ'אמר 'רחל מ'כרע על ב'ניה' וכו', ע'ן ש'ם ב'מאמר הנ"ל ו'תבין. ה' נ'חמנו ו'יש'ם פ'אר תחת א'פר ב'מרהר ב'מינה, א'מן:

דרכי נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה

ביאורים על לקוטי מוהר"ן ח"ב סי' ה' מאמר י"ז
ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

זוהי בחינת מה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (תבנת ק"ז ע"ן שם) בד
הו"ו קמו רבנן מכותיבתא דרב הונא. הו"ו נפצי גלימיהו, וסלק עניי וקסי
ליומא [דהינו שמשא], הינו כשהיו קמים התלמידים מהשיבה של
רבם רב הונא הו"ו נפצי גלימיהו, דהינו הלבושין בחינת גדלות כמו
שכתוב (תהלים צ"ג): "ה' מלך גאות לבש", הינו שהיו מנפצין ומסלקין
בחינת הגאווה, כי על ידי הישיבה של הרב עם התלמידים נתתקן חותם
דקדושה שהוא הפך הגאווה כנ"ל, וזהו גלימיהו, גלמי ראשי תבות: "וי
מלך גאות לבש" (תהלים צ"ג), בחינת הגאווה כנ"ל שהם הכניעו וסלקו
אותה וזהו: וסלק עניי זהו בחינת תקון הברית שמסלקין ומעלין בחינת
החתים בשור לבחינת מחין תפלין כנ"ל (פראשית ט) בחינת "והיתה
הקשת בענן", בחינת תקון הברית כנ"ל, ענין ראשי תבות "נדיבי עמים
נאספו" (תהלים מ"ז), בחינת גרים כי על ידי תקון הגרים נעשה תקון
הברית כנ"ל, ואזי כשנעשה תקון הברית דהינו שמעלין בחינת החתים
בשור לבחינת מחין אזי נעשה בחינת תפלין דמכסין על מוחא (ע"ז תקון
ס"ט דף קט"ז) וזהו וקסי ליומא, דהינו שמקשא הינו בחינת תפלין דמכסין
על מוחא שהוא בחינת שמשא בחינת משה, בחינת (גבא בתרא ע"ה): פני
משה כפני משה כי משה הוא הדעה, וכנ"ל.

תיקון הגאווה

רבינו מביא את מאמר חז"ל שכשהיו קמים התלמידים מהשיבה של רב
הונא, היו מנערים את גלימותיהם, והאבק היה עולה ומכסה את השמש
[מרום ריבוי התלמידים], ומבאר רבינו שזה מרמז על מה שזכו ע"י לימוד
הישיבה הקדושה של רב הונא, לנפץ ולסלק את הגאווה, וזכו לתיקון של
תפלין שנעשה ע"י תיקון הברית ותיקון הגרים [ויש לרמז שאב"ק הוא
ר"ת אות ברית קודש, שמתתקן ע"י הישיבה של הצדיקים שמאירים את
הגאווה דקדושה].

כי עיקר התיקון של הארת האמונה הוא הגאווה דקדושה, שזה ההארה
של הצדיקים שמאירים את האמונה, שמאירים בכל אחד את השבעה
משיבי טעם לידע כמה הוא מאושר בכל נקודה של אמונה, אבל מאידך
כשלא זוכים לבוא לישיבה של הצדיקים שמלמדים את האמונה, נופלים
לגאווה, ואז נופלים מכל בלכול ומכל נסיון.

צמצום דקדושה

ועיקר העצה הוא הצמצום דקדושה, שזה הרמז במה שנתבסס השמש,
היינו שצריך לצמצם את המוח [שהוא השמש, שכדי לקבל את אורה
צריך דייקא לכסותה], ולחפש ולמצוא את הדרך למצוא את ה' לפי
מדרגתו ובחינתו, [כי הגאווה מביאה את האדם לחפש דבר שאינו לפי
מדרגתו וע"ז נופל לגמרי].

הארת האמונה בתוך הלבושים

וכמו כן הצמצום דקדושה הוא לגלות את האמונה דייקא בזה העולם,
בתוך הארציות והגשמיות של זה העולם, שזהו התיקון של התפלין
שנעשה דייקא מעור בהמה, ודייקא ע"י זוכים למוחזין ודעת של אור
האמונה, וזה מרמז ג"כ בעניין הגלימות שהם הלבושים, כי כל העולם
הזה הוא לבוש, וכפי שמביא רבינו את הפסוק "ה' מלך גאות לבש", שכל
העולם הזה הוא לבוש לגלות מלכותו יתברך, כי דייקא ע"י העולם הזה
יכול להתגלות גדולתו יתברך, וזהו "גלמי ראו עיניך" שהשי"ת רוצה
את העולם באופן הזה שיש בו את הארציות והגשמיות [שזהו פשטות
הפסוק גלמי ראו עיניך, שהכוונה על הגולם של יצירת האדם הגשמי].
וזה עיקר עבודתו להמשיך רוחניות אלקות לתוך הצמצומים האלו,
ודייקא ע"י זוכים להמשיך את הארת האמונה.

אבל הגאווה של האדם מונעת ממנו את זה, כי זה נדמה לו לפחיתות
לעסוק בגשמיות ובארציות ולגלות דייקא שם את השי"ת, ולזה צריך

עת לישון ועת לשוח

על ספסל הרכבת השועטת לדרכה מאומן, באכה קייב, ישבו שני חסידים ולידם שני שוטרים שהשיגו עליהם בעינא פקחא. היו אלו רבי לוי יצחק בנדר ורעהו רבי אליהו חיים רוזין, שהאשמו על ידי השלטון הקומוניסטי ב"עוון" הפצת יהדות ועיסוק בחלוקת כספי צדקה. אחרי מספר חודשי מאסר באומן הוחלט להעבירם לכלא בקייב. הם ידעו היטב כי רק נס משמים יוכל לחלצם ממוות.



שיחת חברים.

רבי לוי יצחק עם רעהו רבי אליהו חיים

באותה הזדמנות, הוסיף רבי לוי יצחק וסיפר עובדה פחות ידועה: "אם לאחר עלותי לארץ הקדושה, הייתה תקופה שבה שיניתי ממנהגי הקבוע ולא נתתי תנומה לעפעפי במחציתו הראשון של הלילה, כדרכי מימים ימימה. וכל כך למה? משום שראיתי בנכדיי הרכים, כי זקוקים הם לקורטוב של חיזוק ויראת שמים, ונוכחתי שהשעה הכשרה לכך היא במוצאי שבתות. אי לכך, הייתי עושה את דרכי לבית בני ר' משה, אוסף הייתי את עוללי סביב, ובאותה שעה טרם עלו על יצועם, מספר הייתי באוזניהם סיפורי צדיקים, וכך הייתי נוסך בהם אגב הסיפורים אהבה ויראת שמים טהורה, שתהא עבורם צידה לדרך להמשך חייהם.

"לא היתה זו תמיד מלאכה קלה" הוסיף רבי לוי יצחק בחיוך, "שהרי לא כל עובדה שמספרים על גדולי התורה והחסידות מתאימה להבנתם של הילדים, אשר על כן הקפדתי לבחור רק מעשיות כאלו שנכדיי יבינו את המסר העובר בהם".

אותו רבי לוי יצחק, שמעולם לא וויתר על סדריו המופלאים ועל קימה בחצות לילה, שינה מהנהגתו הרצופה בת שבעים השנה. כאז, ברכבת הדוהרת לקייב. כה חשובה היתה בעיניו התועלת של סיפורי הצדיקים לצעירי הצאן, למען יגדלו ויהיו ליהודים כשרים ויראי ה'.

(סופר על ידי הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטר שליט"א)

לחידודא

לעידוד ההתבוננות בספרי רבינו ז"ל

תשובה לחידה הקודמת:

מה הייתה התנועה האחרונה של רבינו ז"ל קודם הסתלקותו?
"וְהָיָה רִאשׁוֹ וּפְנֵי הַנְּוָאִים אֵלֵינוּ כְּאֹמֶר אֵינִי עוֹזֵב אֶתְכֶם חֹס וְשָׁלוֹם" (וי' מוה"כ ד"א סד)

איזה עבודה היא הגדולה שבגדולות?

ערבית ד

הזוכה: לייבל פארוואס שווייץ
זכה בשובר זיכוי ע"ס 100 ש"ח עבור טיסה לאומן.



רזא דשבת

לחיות עם אור השבת ע"פ הספה"ק 'אוצר הידאה'

מהי העצה לרומם את הדעת בשבת קודש?

א] שבת קודש אינו עוד יום כשאר ששת ימי החול. אלא שצריך זכות להרגיש את קדושת היום, וכמו שרביז"ל אמר (שיחות הר"ן סעיף רנ"ד): שהשבת דומה לחתונה גדולה מאד ומאד בשמחה וחדוה גדולה. ועומד אחד ומלביש עצמו בבגדיו היקרים ורץ מהרה ורוצה להכנס ולשמוח שם. אבל צריכים זכייה שיוכל לראותו מן החרכים מתוך סדק קטן.

והעצה לזכות להידבק בקדושתה הוא: 'שמירת הדיבור'. וכמו שדרשו חז"ל הפסוק 'דבר דבר' שלא יהיה דיבורך של שבת כדיבורך של חול.

ב] הדיבור יש לו כח גדול להשפיע על המחשבות של המח ועל הרגשי הלב. כי הדיבור הוא התגלות של הנפש, וכשאדם מדבר דברים שחושב עליהם או דברים שטרוד מהם, אזי כח הדיבור מחזק את המחשבות וההרגשים לחשוב ולהרגישם חזק יותר.

ולכן מי שרוצה בשבת להידבק בקדושתה, ולעורר הזכרון שכל הבריאה הוא המציאות של ה', ישתדל מאוד, שלא לדבר עניינים המטרידים אותו ביום חול. ואין צריך לומר עניינים שעל פי הלכה אסור לדבר מהם בשבת קודש, כמו ענייני מסחר ומשא ומתן וכדומה, אלא אפילו סתם שיחות חולין של ששת ימי החול, הם המונעים הגדולים והעקריים שלא יהיה יכול להרגיש קדושת שבת.

ג] כל יהודי הוא חלק אלוך ממעל, אשר יש בכוחו להרגיש קדושת השבת, אלא שיש לו להשתדל מצידו בחלק ההשתדלות שלו באתערותא דלתתא - להידבק בנשמתו, וזה על ידי שיימנע מדיבורים שיקחו את מחשבתו למקומות אחרים, כמו בששת ימי החול.

כי בימי החול מתגברים בכל יום ויום

בלבולים חרשים שאין מניחים מנוח לנפשו, לזכור את ה', ולהדבק באור נשמתו, כי המח והלב עסוקים וטרודים בענייני הנפש הבהמית. אבל בשבת עולם העשייה עולה ומתעלה, וגם חלק הבהמי של האדם קרוב יותר לאור הרוחני של נשמתו עד שכל אחד יכול להתרומם ולהרגיש הדביקות של נשמתו בבוא עולם, אלא שהאדם אינו יודע זאת והוא ממשיך עצמו לאותם עסקי החול בהם היה טרוד עד כה.

ד] ולכן אף שבוודאי צריך ללמוד ספרי הצדיקים המבארים את מהות השבת ופנימיותה, אך העצה הראשונה להתחיל להתחבר ולהידבק בקדושתה הוא למעט בדיבור של גשמיות, דיבור של טבע וכוחי ועוצם ידי, וכן דיבורים מענייני אנשים אחרים ומלחמות וכו', אשר מסיח את המחשבה לשכוח את האמת הפשוט שה' הוא הכל.

וגם אם אינו מרגיש שום הרגשה של התעלות בכך שמונע עצמו מדיבור, בכל זאת ינצור פיו בשבת בכל עת שרוצה לשוחח על דברים של ימי החול, ולברוח מכל אסיפת אנשים המפטטים דיבורי חול.

ה] ואל ידמה בדעתו שעניינים אלו שייכים רק לעובדי ה', כי יש הרבה מעשיות מאנשים פשוטי עם שהיו עובדי כפיים ומזיעים לפרנסתם בכל ימות השבוע, ועסוקים וטרודים בעסקי חולין שבחולין, אך בשבת קודש קבלו על עצמם לשמור הדיבור, לדבר רק דיבורים קדושים, של תורה ותפילה, אמונה וכו', לומר זמירות שבת וכו', וראו בחוש, איך שבמשך הזמן קבלו איזה הרגש רוחני בשבת קודש. (ועיין עוד בליקו"מ סי' ב' תנינא מענין אחדות הפשוט המתגלה בכח השבת קודש על ידי שמירת הדיבור).

מושגים בתורה ה' תנינא

השגות

החוש החמישי

השגת המוחין את ידיעת ה', צריכה להתלבש ולהתקשר עם כלי הגוף, בבחינת רוחניות אלוקות לתוך צמצומים, ועל ידי כך בכל פעולה ופעולה אפשר להחיות את ידיעת האמונה, וכן את ההתקשרות לצדיק, ובכל צמצום וצמצום מהחוש מתלבש עוד עבודה בהעלאת האמונה והגדלתה. ובראייה שמיעה ריח וטעם ניכר ביותר פעולת המוחין, אך בתפיסת הידים וחוש המישוש שם לכאורה הוא מרוחק מעצם המוחין, אלא שאדרבא מתקדשים על ידי הפעולות בפשיטות ובתמימות, וכמו שמוציאים המומן ויגיע כפו לנפיעה להצדיק אף שאין זה עצם ההתקרבות אליו ושמיעת תורתו הקדושה, אך תמימות זו היא עיקר ההעלאת של הרוח, וידו פשוטה לקבל שבים אף שבראש השנה עוד היו רחוקים, בכח האמונה והעבודה בתמימות. א, כי חוזרים לטהר את העשבים והמאכלים, כדי לחזור לזכות לראות בעשבים אור אחר לגמרי.

לכאן לשיבה של הצדיקים שמלמדים את דרך הארת האמונה דייקא בתוך הצמצומים של העולם הזה, וכל אחד לפי מדרגתו וצמצומיו, שלא לעלות למעלה ממדרגתו, ועי"ז ניצולים מהגאווה, וזוכים להארת הגאווה דקדושה שהוא הארת השבעה משיבי טעם ועי"ז זוכים להארת האמונה בכל מצב ובכל מדרגה, גם בעת הקטנות.

וכשנתקן המח בבחינת משה, בחינת תפלין כנ"ל אזי גם בבחינת הסתלקות משה, דהיינו כשנסתלקין המחין אזי גם הרשימה שגשאר שהיא בחינת שנה היא טובה גם כן מאד בבחינת (קהל ה'): "מתוקה שנת העובד" ראשי תבות משה, כי לפעמים נסתלקין המחין אצל הרב, וכן אצל התלמידים, כי אין המחין קבועים תמיד, ובשעת ההסתלקות אזי הוא בחינת הסתלקות משה שהוא הדעת, בחינת שנה, ועל ידי תקון המחין על ידי השיבה כנ"ל, אזי גם בשעת ההסתלקות הדעת שהוא בחינת הסתלקות משה, בחינת שנה, אזי גם בחינת השנה מתוקה וטובה בבחינת "מתוקה שנת העובד" כנ"ל, כי על ידי תקון המחין בבחינת משה על ידי זה הוא תקון השנה, בבחינת חלום על ידי מלאך כנ"ל.

וזהו: "מתוקה שנת העובד" מתוקה דיקא בחינת מין מתקין בחינת תקון הברית שהוא בחינת מין מתקין (כמ"א) בלקו"ת הראשון בסימן נ] הפך פנים הברית, שהוא בחינת מין מרדיון שהוא בחינת פנים טמאה כנ"ל, חס ושלום, אבל על ידי תקון המחין כנ"ל על ידי זה השנה מתוקה בבחינת מין מתקין בבחינת תקון הברית כנ"ל, וזהו: אם מעט ואם הרבה יאכל הינו שאין מזיק לו האכילה שעל ידה בא, חס ושלום, טמאה כנ"ל בחלום בשנה כנ"ל כי נתתקן בחינת השנה על ידי תקון המחין כנ"ל, כי על ידי תקון המחין גם השנה שהיא בחינת הסתלקות הדעת היא גם כן טובה ומתוקה מאד כנ"ל.

תיקון הקטנות והשינה

כי עיקר תיקון המח הוא שגם בזמן הקטנות והשינה יכולים לקבל חיות מאוד האמונה, שזהו עניין התיקון של חלום ע"י מלאך [וכאן מפורשים הדברים יותר שזה עניין תיקון החלום, כי לעיל לא נתבאר הדבר בפירוש כל כך, אבל כאן מבואר שעניין זה של החלום ע"י מלאך עניינו שגם בעת הקטנות והשינה, יאיר לאדם אור האמונה עד שיזכה למתיקות גם בעת השינה והקטנות].

וכמו כן מבאר כאן רבינו בפרטות כלפי עניין הרבי עם התלמידים שעיקר שלימות הארת הרבי בתלמידים הוא דייקא באופן כזה שהארה היא גם בעת הקטנות והשינה שגם אז יוכלו לחיות עם הארת הדעת והאמונה, ויותר מזה מדגיש רבינו שגם אצל הצדיק אין המוחין קבועים תמיד, כי כך הוא סדר הבריאה אצל כל אחד ואחד, אלא שאצל כל אחד הוא לפי מדרגתו.

מתוקה שנת העובד

ובאמת לכאן בפשטות מאוד קשה להבין מה שמשאמר מרז"ל על מתוקה שנת העובד, שהרי משה רבינו הוא בחינת האיש תבונות שמאיר עלינו את הארת הדעת והמוחין, ומהו זה שהוא מרומז דייקא במתיקות השינה, והרי באמת בזמן סילוקו של משה הוא בחינת יהושע שהוא בחינת התלמיד ולא בחינת משה וא"כ למה מרומז בזה בחינת משה. אלא ששלימות הארת הדעת הוא "דייקא" באופן כזה שזה יכול להאיר גם את הזמנים של השינה והקטנות, ואם האדם לא מצליח לחזק את עצמו בזמנים אלו עם השבעה משיבי טעם, סימן שלא קיבל נכון את אור הדעת של האיש תבונות [אלא באופן של גאווה ולכן נופל בזמן הקטנות]. כי באמת גם אצל הצדיקים עצמם יש זמנים של קטנות, כי הוא חלק בלתי נפרד מהארת הדעת, ואדרבא הוא שלימותו של הארת הדעת, מה שהוא מאיר גם את הזמנים של הקטנות והשינה.

מוגש כאן לראשונה באדיבות מכון מאירת עיניים - פרויקט התורות הקצר - ביאורים. לקבלת השיעורים המוקלטים על לקו"מ סי' א' לקו"ת סי' ה' יש לפנות: yotamattar@outlook.co.il לשמיעת השיעורים על התורות הנ"ל בקו היעודי בקול הלשון 03671104, באידיש בשלוחה 6, בלש"ק בשלוחה 5.

דע את כוחך

אבל באמת זה אחד מעיקרי תורת הצדיק, לידע שאין השי"ת מביא לאדם נסיון שאינו יכול לעמוד בו, ובוודאי יכול לעמוד בנסיון זה, ואם עבר עליו מה שעבר לא יהיה אכפת ליה כלל, אלא כעת יתחזק לעמוד מכאן ולהבא במלחמה זו, ובוודאי יכול לנצח בה.

אחד הפגמים הנוראים שבעולם היה חטא עין הדעת, אחר חטא זה נתגרש האדם מגן עדן, בפרשתנו אנו רואים שכדי להרחיקו מעין החיים העמיד השי"ת בדרכו את הכרובים ואת להט החרב המתהפכת. בפשטות באו מלאכי חבלה אלו ולהט החרב כדי שלא יוכל לשוב לגן עדן ולאכול מעין החיים, אבל ברשי"אנו רואים לשון נוראה 'ולהט להט לאיים עליו מליכנס עוד לגן', וכן הוא במדרש אגדה 'והניח שם להט החרב המתהפכת, וכשיראה אדם הלהט יפחד ויחזור לו'.

כלומר, אף על פי שאדם הראשון גורש מגן עדן עדיין היה יכול לשוב לשם, אם היה מתעורר ומתגבר על המניעות וחלישות הדעת, בוודאי היה ממשיך סיעתא דשמיא לשוב לגן עדן, כי להט החרב המתהפכת לא היה לא לאיים עליו שלא יתחזק בכל כוחו לשוב לשם.

וכמו שכתב רביז"ל בשיר נעים: **חֲזַק וְנִתְחַזַּק, וְאַל תִּהְיֶה כְּפִיל הַגְּדֹל וְכַגְמָל אֶפְלוֹ כְּשֶׁמֶשְׁכֵּהוּ בְּחֶטְמוֹ הַעֲכָבֵר לֹא יִבְעֹט בוֹ. וְכָל זֶה מִחֲמַת שְׁטוֹת שְׂאִין יוֹדֵעַ מִפְּחוֹ.**

ברוך ה' זכינו כולנו יחד לתיקונים הנוראים הנמשכים בימי תשרי הק', ובפרט מי שזכה להיות על ציונו הק' ונכלל בקיבוץ הנורא של הצדיק בימי ראש השנה.

אחד הכוחות העיקריים שאנו זוכים לקבל מרבינו אנו למדים ממעשה בן המלך ובן השפחה שנתחלפו, כמובא שם שעיקר תקון בן המלך שנתחלף בבן השפחה ובזה נפל למקום שנפל, הוא כשלמד את החכמה להבין דבר מתוך דבר, ובזה הבין שהוא יכול לנצח את המלחמה.

וזה לשון רבינו: 'והבין מלך האמת, מאחר שנעשה מבין דבר מתוך דבר, היה הולך שם אצל שער המדינה הנ"ל, והבין, שהוא באפשר שיחגור מתניו לזה להחזיר להמדינה שם הראשון, כי כבר נעשה מבין דבר מתוך דבר, על כן הבין שהוא באפשר. אף על פי שעדיין אינו יודע איך ומה, איך יוכל לעשות זאת, אף על פי כן, מאחר שנעשה מבין דבר מתוך דבר, על כן הבין, שהוא באפשר'.

דבר זה הוא אחד מעיקרי מלחמת היצר, ומגדולי הכוחות שאנו מקבלים מהצדיק, איש לפי ערכו, שלא ליפול להסתת היצר הפורש לרגליו את רשתות היאוש ומסיתו ליפול בתוכה בהזכירו לו את הפעמים שכבר לא עמד במלחמה זו, ומתוך כך מחליש את דעתו שלא ילחם בכל כוחו לעמוד בה, באמרו 'הלא בין כך אתה עומד ליפול, אז למה לך להלחם כל כך'.

עומק הפרשה

דחיקת השעה

"וּמַעַץ הַדַּעַת טוֹב וְדַע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ כִּי בְיוֹם אֲכָלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת."

אמרו חז"ל שעיקר גדול מחטא אדם הראשון הוא שביום שנברא ונצטווה שלא לאכול מעץ הדעת בו ביום אכל ממנו, וכמו שפירש רש"י על הפסוק 'איל ביום יודע כעסו' (משלי יב, טז) 'ביום שנברא אדם הראשון נודע סורחנו'.

וביתר ביאור מבאר האריז"ל שאם היה אדם הראשון ממתין עד לשבת קודש היה העולם בא על תיקונו בשלימות בלא שום אחיזת היצר.

אמנם אין לנו קצה השגה בחטא אדם הראשון, אבל לא באנו אלא ללמוד מן המפורש על קטני דעת כמונו היום מתוך ספרי הצדיקים המעוררים אותנו ליזהר בפגם זה לפי ערכנו, וביותר על פי המובא שכל החטאים שבעולם כולם נמשכים מחטא זה.

מבאר מוהרנ"ת שפגם זה היה בבחינת דחיקת השעה, כי הנה אדם הראשון היה בתכלית גדולת הנבראים יציר כפיו של השי"ת יושב בגן עדן ואף הנחש הקדמוני אין לו רשות להכנס לשם, ובוודא יהיה יכול להשיג השגות נוראות בהשי"ת לפי מדרגתו הנוראה.

אלא שבשביל זה היה צריך להמתין. הנה עין הדעת עומד מולו באמצע, הוא יודע שעל ידו יכול הוא להבין בין טוב לרע, וכמובא בזוה"ק עומק הסודות התלויים בזה, הכל עתיד להתגלות לו, אבל כאן מצווה אותו השי"ת ואומר לו: 'המתן'.

לעומת זאת מסית אותו הנחש, לא להתמהמה אלא לאכול ממנו ובזה יהיה כביכול כאלקים 'יודעי טוב ורע'. כי כך הוא דרך הסתת היצר, שהרבה פעמים מורידים את האדם לקטנות הדעת, בשעה זו הוא צריך לילך באמונה פשוטה, להתחזק בנקודות טובות ולעשות את כל שביכלתו לעמוד באותו הנסיון.

כדרך הנסיונות הוא שאינם מתארכים כל כך, כמובא בראשונים 'אין היצר מצוי אלא לשעתו', אבל הוא מדמה לו תמיד בדרך של דחיקת השעה שהנסיון יתארך בלי גבול, ובוודאי לא יוכל לעמוד בו לעולם, ומתוך כך הוא מסית אותו ליפול בו.

אבל באמת צריך לדעת שכל נסיון אינו אלא לזמנו, כל נסיון צריך לידע שכעת הוא צריך להמתין ולייחד לתשועה ה', ובוודאי אם ימתין מעט ועוד מעט, יתן לו השי"ת כח לעמוד בו ורוח עברה בו ביצר ואיננו (על פי הלכות גזילה ה, ז)

מתפלל הרבה על הילדים למה הם לא משתנים?

סיפר יהודי לאחר הימים הנוראים, שהשם יתברך זיכה אותו בשנה זו לישועה גדולה אליו ציפה הרבה שנים, לאחר דמועות רבות ששופך על בניו וצאצאיו, ובנתיים לא זכה לראות הרבה נחת, ובמשך הזמן הלך ונחלש לאחר שלא ראה שתפילותיו התקבלו.

עד שבשנה הזו השתטח על הציון הקדוש של רביז"ל וטען את טענותיו להשי"ת על הצער הרב שעובר עם ילדיו, ועל כך שמתחזק באמונה בכח התפילה, ובכל זאת אינו רואה שום שינוי אצל ילדיו.

תוך כדי שמרחיב בשיחתו להשי"ת על הצער מילדיו, לפתע האיר ה' את עיניו בהארה חדשה מופלאה, כאילו השי"ת אומר לו:

"אתה שם לב שאתה עסוק כל התפילה במחשבה אחת, מתי הילדים יעשו שינוי?! האם אתה מעלה בדעתך שגם הילדים שלך מתפללים עליך שתתחיל אתה לשנות את ההסתכלות שלך עליהם. הם גם מאוכזבים שתפילתם לא מתקבלת כל כך הרבה שנים. הם מתמודדים עם נסיונות לא פשוטים, וליבם צועק לה' שלכל הפחות אבא שלהם יבין מה עובר עליהם, ולא די שאיך יורד אליהם באמת, אלא עוד מראה להם דחייה, ומתבייש מהם. ייתכן מאוד שבדקות אלו בהם אתה מתפלל עליהם, הם גם צועקים לה' שהם רוצים אבא אוהב ומעריך שיודע לקבל את ילדיו".



ממשיך אותו יהודי לספר: הארה זו היכתה בי חזק, היה לי קשה להודות באמיתת הדברים, וכי באמת למרות כל הצער והעגמת נפש שאני עובר, בסופו של דבר אני זה שצריך לעשות שינוי, ולא ילדיי?!

אך בסייעתא דשמיא, ה' נתן לי את הכוחות להפנים את הדברים, ופשוט שיניתי את כל סגנון התפילה. במקום להתפלל עליהם שהם יעשו את השינוי, התחלתי להתפלל על עצמי שאני יעשה שינוי בכל הצורה בה אני מתמודד עם הנסיון הקשה של ילדים שלא הולכים בדרכי אבותיהם.

נכון שיותר נחמד לשבת בשולחן שבת עם ילדים צדיקים סביבי. אמנם יותר מכבד להופיע בבית כנסת עם בניג שמוסיפים לי כבוד, אבל בסופו של דבר, להם יש את הבחירה שלהם והחשבון שלהם עם בורא עולם. ואילו לי בעצמי יש את הבחירה שלי איך אני מתמודד עם הנסיון שה' נתן לי, ואיך אני מסתכל על הילדים של השם יתברך.

הרגשתי שנושעתי, אני עדיין באמצע הסיפור, אבל ברור לי שכאשר אני יעשה שינוי אצלי, ולא ידחוק את השעה תמיד שהילדים שלי ישתנו, בוודאי שהם ירגישו זאת. ואפילו אם לא יחול בסוף שינוי אצלם, לכל הפחות אני עשיתי את השליחות שלי.

♦ **אשרינו!** ב"ה זכינו לקבל לתוכינו את קדושת הימים הקדושים העצמ"ט, החל מימי אלול והנסיעה הק' לראש השנה של רבינו הק' (או הרצונות והכיסופים ליסוע), וימי הכסא עצמם, עשרת ימי תשובה ויום סליחה ומחילה, הטהרה שבקניית ד' מינים ובניית הסוכה... מי ישווה לו. זמן שמחתנו עם הילולת רביז"ל, ומדרגא לדרגא הושענא רבא ושמחת תורה עד ה'שאו שערים' של הקפות שניות; הכל זכינו להכניס אל קרבינו ולהטעין את נשמתנו, ומכאן אנו יוצאים לדרך חדשה ומבורכת... מבראשית.

♦ **מהפכת הכשרות באומן:** בימים אלו, מלון חשוב נוסף מצטרף למלונות הנושאים כשרות מהודרת באמת בכל ימות השנה: מלון "הוטל" בהנהלת הרב נפתלי אנשין שליט"א, הממוקם ברחוב פירוסקה (מול ה'חסידישער קיבוץ') קיבל תעודת כשרות קבועה לכל ימות השנה מבד"ץ מחזיקי הדת אנטווערפן, ובכך הפך למלון השני באומן המתאים ליראי ה' (יחד עם מלון 'חושן' הנושא בכשרות קבועה של בד"ץ העדה"ח). חסידי ברסלב נקראים בזאת לחזק את המקומות הכשרים, ובפרט לאור דבריו הברורים של רביז"ל (חיי"מ קצ"ה) בעניין הקפדת הכשרות, בפרט באומן.

יור"ע מנחם עזריאל
בב"ע נענין או להצטרפות למנויים בדוא"ר
A028080148@GMAIL.COM
מקס או הודעה קולית: 02-880148
במקרים מיוחדים: 053-3175211 | 054-8891448
המערב נמנית מדי יום ראשון בשעה 19:00
לתרומות ורכישות נכח: עזריאל עזריאל, בנק
מדינת ישראל, 725, חשבון 36645.

החיזוק השבועי

בפרשת עתה בארץ ה'הגלות' שפסקט אין יום שאין צדדו
מקרה מקביל ח"י, והפסקה דחוקה מאד והפעל דבר
מחפשת על כל אחד ואחד לארץ ולרחב והמחלקת
והקטגוריה והקטגוריה והקטגוריה מותרת בכל פעם, וכל
מה שדוצים להחליט לצאת ממה שצריך לצאת
ולתקרב לארץ עבודת ה' אין מניחין אותו ומתקנין
בו יותר ח"י ומעצם רבי המניעויות אין יכולין לפתח
פה לפרש שיתחיל לפניו יתברך.

על-כן צריך לנהל בדרך זה מאד שפסק
פעם בבואו לפרש שיתחיל לפניו ה' יתברך או
להתקרב לארץ דבר שפסקתה יחיד את
עצמו רבוי הטובות והחסדים שישעשה ה' יתברך
עמו מעודו עד היום הזה. ועי"ז יתחיל לבבו
לכסח בזה שישמע תפלתו גם עתה ועי"ז יוכל
להתקרב אליו יתברך ולפרש לפניו שיתחיל
קראיו כנ"ל: (ליקוטי הלכות כלאי בדמה ד, ד)
צדק עליו אף לששון: (חיי מוהר"ן קצ"ז)

יהלום

בשאיין האדם מסתפל

על התכלית,
למה לו חיים:

(ליקוטי מוהר"ן רס"ה)

מהו התפילה של 'בן המתחטא לאביו'?

מוזבא בשיחות הר"ן שיחה ז', שצריך האדם לעשות עצמו כמו בן, כי השי"ת קראנו בנים, כמו שכתוב בנים אתם לה' אלוקים. וכמו בן קטן (לפני שהתחכם עדיין), שנשען לגמרי על אביו, וכשרוצה איזה דבר, רץ תיפך לאביו, כי יודע שאין לו לאן ללכת וממי לבקש, וכשאביו אינו מניח לו הוא יוכל לשכב על הארץ ולדפוק רגליו בעקשנות ולבקש, וכל זאת מתוך שאין לו שום מושג כלל רק על אביו. כך צריך גם בתפילה התחזקות גדול, להשען על השי"ת כמו אבא.

מה לעשות כשבאות מחשבות של חלישות הדעת שלפי מעשיו אינו נחשב בן אצל השי"ת?

יש להתחזק מאוד לסלק כל הרגשות של חלישות הדעת כאילו כבר אינו נחשב בן אצל השי"ת, כי הלא השי"ת קראנו בשם 'בנים' אתם לה' אלוקים, ואם כן, גם אם אני מרגיש שאיני כמו בן, אבל הוא קראנו בנים, ועל כן יעשה

בקשת צרכיו בשבת ויו"ט

בכף החיים תרס"ט כט שפסק על זה).

תפלת ר' נחמיה בן הקנה לפני הלימוד - מותר (הליכות שלמה תפלה שם, שהוא על רוחניות. וכן ראה: דרך שיחה שם, שבת הקהתי ג קמב).

תפלה בברית מילה - כשהתינוק בוכה בברית מילה, הוא עת רצון (ר"א גוטמכר שבת קל). ומכיון שזמן התפלה הוא דייקא עכשיו, מותר להתפלל גם על גשמיים (הגדה"ק בדרך שיחה א עמוד סג).

תפלת השל"ה על הבנים אם חל ערב ר"ח סיון בשבת - הבקשות על רוחניות, כולל בשביל זיווג - אפשר לומר. אך לגבי הקטעים שמבקשים על גשמיים - אין הדבר ברור (כי דוחק לומר שהוא נוסח קבוע, וגם י"ל שאין זמנה עתה אלא ביום חמישי שהוא ער"ח מוקדם. ומאידך לפעמים היא רק תפלה שיתן לו טובה יותר. ראה: דרך שיחה שם. פני תפלה עמוד קיד. דבר השבת הערה ג. בית אהרן וישראל קח עמוד קלח, וקובץ קי עמוד קנב).

תפלה על אתרוג, כשחל ט"ו בשבת בשבת, מותרת, שהרי היא תפלה על רוחניות שיהיה לו אתרוג מהודר (הגריש"א, ישא יוסף ג, עט. משנת יוסף ו, פג. וישמע משה בשלח תשנ"ז עמוד ג בשם הרבה פוסקים אחרונים). אכן 'סוחר אתרוגים', י"א שאין לו להתפלל תפלה זו, שהרי בשבילי היא תפלה על גשמיים (משנת יוסף שם, הגרי"י דלברשטיין שם). ויש מותרים (ראה טעמיהם ביישומם משה שם בשם: שבת הקהתי, הגר"מ שפרן, הגרי"מ שטרן).

תפלה בעת לקיחת תרופה - מותר. (בצל החכמה שם, כיון שמותר להתפלל על הצלת עסק המותר בשבת. וגם י"ל שזמנה היא רק כעת).

רבונו של עולם בברכת כהנים על הטבת חלום, אין לומר בשבת, רק למי שמתענה תענית חלום. אבל ביום טוב מותר אף למי שאינו מתענה (מג"א קכח, ע. מוש"ב קל, ד. כי ב"ר לא הקפידו כל כך על איסור תחינה).

ברוך שמי', שהיא תפלה המיוסדת על פי הזהרה בעיקרה לאמרה רק בשבת, מכל מקום נחשבת כנוסח קבוע (תורה לשמה, קג. וראה בשו"ת יוסף אומן, מד. ובלאו הכי כמעט כל התפילה היא על רוחניות, וזאת מה שמבקשים על אריכות ימים).

י"ג מדות והרבונו של עולם בהוצאת הספר תורה, ביו"ט אומרים, אבל בשבת אין אומרים אותם (ונראה כנ"ל ברבי"ע של ברכת כהנים).

מי שביקר הרגיל לכל עולה לתורה, מותר (כיון שהוא רק ברכה וטופס קבוע וגם לפי עוד היתרים המבוארים בענין זה). אכן לגבי מי שביקר לחולה, יתבאר בהמשך.

יהי רצון בברכת החודש, נוהגים רוב העולם לאמרו (כי היא קבועה לשבת מברכים, תשובות והנהגות ג, צה. וגם היא לצרכי הכלל: הליכות אבי"ש שם, נשמת שבת ב, שפא). אמנם יש שפסקו על אמירת ה'יהי רצון' (ערוך השלחן תני, ט. ובתשובות והנהגות שם כתב, שלכן השמיטוהו בסידור האר"י וסידור הרב. ושהגר"ח מברסקי פסק על אמירתו, ושהחז"א אמר רק הקצרה). אך 'יחדשו', אינה תפלה, אלא לסימן טוב ותקוות הגאולה דכשם שהחודש מתחדש כמו כן יתחדשו ישראל (ערוך"ש שם).

תפילות שאומרים בשמחת תורה בשעת ההקפות, אומרים אפילו כשחל בשבת (רב פעלים ב, מו, דהוי נוסח קבוע. גם י"ל כה"א שכל זמנו דוקא עכשיו, מותר. אמנם ראה

נבאר בקצרה למעשה בתפלות שונות: **תפילת הנשים אחרי הדלקת הנרות**. בעיקרה מיוסדת רק על רוחניות (ראה משנ"ב רסג א). שכאמור שמוותר. ואף על פי שמוסיפים גם תפלות על גשמיים, נראה ההיתר כיון שהיא תפלה קבועה לשבת, וגם שזמנה רק עתה.

ברכת האב לבנים בליל שבת, מותר (ראה נשמת שבת שפד, ב. כיון שהיא ברכה).

רבונו העולמים שאומרים אחר 'שלוש עליכם' בשבת, שיש בו בקשות על צרכיו, הרבה נוהגים לאמרו, כי נחשב כנוסח קבוע (תורה לשמה שם, ובשו"ת רב פעלים ב, מו. הגר"ח בדרך שיחה א עמוד ער. וראה גם בשבת הלוי א נ ד ג). אך י"א שאין אין לומר את הקטע המתחיל בתפלות על צרכיו (הר"י עמודין בסידור. מחזיק ברכה רסב, ג. שערי תשובה רסב, ב. וכן נוהגים בכמה קהילות).

יהא רעוא שבזמירות שבת, שיש בסימנה בקשת צרכיו, נוהגים לאמרה (ומטעם הנ"ל. וי"א שאין לאמרה, שו"ת יוסף אומן, מד).

רבונו של עולם בקר"ש שעל המטה: י"א שאין לאמרה (בסידור הר"י עמודין. כף החיים רלב ב) וי"א לאמרה (פתח הדביר רפ. שער הכלל בשו"ע הרב לו, א).

התפילות של פרשת העקידה והתמיד: י"א שאין לאמרו וי"א שאפשר לאמרו (ראה: סידור הר"י עמודין, שחרית לשבת. שו"ת רסז, ב. יסוד ושורש העבודה שער ב, י. כף החיים נא, יד). אכן יהיה רצון שאחרי קרבות נדבה, אין אומרים בשבת, ולא מטעם בקשת צרכיו אלא שאין מקריבים נדבות בשבת (משנ"ב א, יז).